

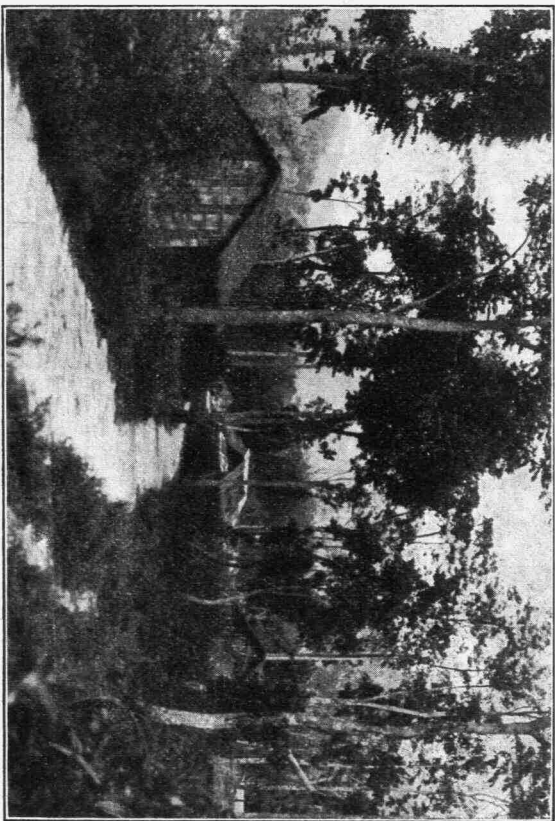
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΝΔΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἦτο τόσον γνωστός καὶ ἀγαπητός εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Ἡμερολογίου κ. Κ. Ἀννίνος εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ στολίῃ καὶ τὸν ἐφετεινὸν τόμον μὲ ὀλίγας ἀπὸ τὰς χαριτωμένας πράγματι φωτογραφικὰς εἰκόνας του, τὰς ὁποίας παραθέτομεν κατωτέρω. Ὁ κ. Ἀννίνος, ἂν καὶ ζῇ μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ βάθη τῆς ξενιτείας, εἶνε μολοντοῦτο ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ἀγκραιφνεῖς Ἑλληνας, οἱ ὁποῖοι ἐπισκέπτονται συχνὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν γνωρίζουν, τὴν αἰσθάνονται, τὴν ἀγαποῦν, τὴν κλείουν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν των. Ἐρωτευμένος μὲ τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὰ θαυμάσια τοπία καὶ τὰς ἀμιμήτους σκηνογραφίας τῆς ἑλληνικῆς φύσεως καὶ ζωῆς, ὅπου τὸ φῶς καὶ αἱ γραμμαὶ ἔχουν κάτι τι τὸ προνομιοῦχον, ἔχει καταρτίσει μεγάλην καὶ πολῦτιμον συλλογὴν φωτογραφιῶν ἀπὸ τὰς πλέον μαγευτικὰς τοποθεσίας καὶ ἀπόψεις ἐξ ὅλων σχεδὸν τῶν ἔσοχων τῆς Ἑλλάδος, τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθη ἡ ἀγγλιστὶ πολλὰκις. Θὰ ἦτο εὐχὴς ἔργον ἂν ἡ μοναδικὴ αὕτη συλλογὴ ἐξέτυποτο μὲ ὀλίγας ἐπεξηγηματικὰς σημειώσεις γαλλιστὶ ἢ ἀγγλιστὶ χάριν τῶν Εὐρωπαίων περιηγητῶν καὶ φυσιολατρῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ ἀδιαφορία τῶν ἐν Ἑλλάδι δὲν ἐφρόντισε νὰ καταστήσῃ ὁριστὰς καὶ ἐλκυστικὰς τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς χώρας. Ἐν λεύκωμα τοιοῦτον, μὲ 80—100 εἰκόνας, παρμένας μάλιστα μὲ μάτι καλλιτεχνικὸν καὶ χέρι ἐπιδέξιον ἀπὸ τὸν κ. Ἀννινόν, θὰ ἦτο ὁ καλλίτερος ὕμνος πρὸς τὰ θέληγτρα τῆς πλουσίας ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τὰς εἰδυλλιακὰς σκηνογραφίας τῆς ἀγροτικῆς ἐν Ἑλλάδι ζωῆς.]

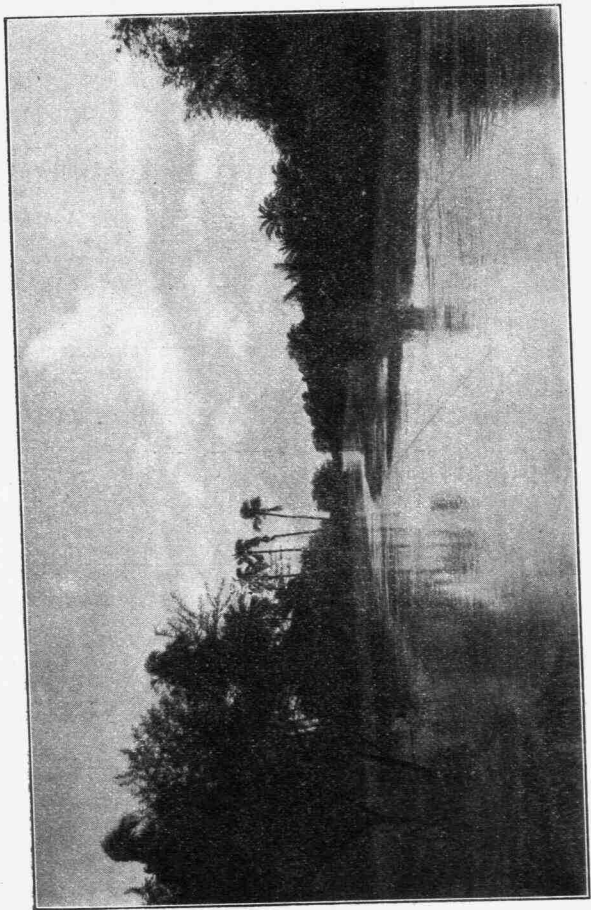
Ἀγαπητέ μου κ. Σκόκε,

ΤΟΝ περυνό σας τόμο εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ τυπώσετε μερικὰς φωτογραφίες μου τοῦ ποταμοῦ Τίστα. Τώρα σὰς στέλνω ἀκόμα δύο, παρμένες στὸ ἴδιο μέρος, καὶ μοῦ φαίνεται πῶς πρέπει νὰ σὰς πῶ καὶ λίγα λόγια γιὰ τὴν ὡραία αὕτη τοποθεσίαν.

Τὰ Ἱμαλάια τὰ ἔχουν ἀκουστὰ ὅλοι. Ἐκτὸς ποῦ εἶναι τὰ ψηλότερα βουνὰ τῆς Γῆς, εἶναι ξακουσμένα γιὰ τὴν ὁμορφιά τους. Εἶναι μιὰ ἀπέραντη βουνοσειρὰ μὲ κοιλάδες, μὲ γραφικὰς τοποθεσίας. Τὰ νερὰ ποῦ τρέχουν ἀπὸ τὰ βουνὰ σχηματίζουν χείμαρρους, καὶ ὁ κεντρικὸς χείμαρρος εἶναι ὁ ποταμὸς Τίστα. Τρέχει ὀρμητικὰ σὰν γίδα ἀνάμεσα στὰ βουνὰ καὶ χύνεται σὲ μιὰ ἀπέραντη πεδιάδα. Ζωογονεῖ μὲ τὴν δροσίαν του ὄλην ἐκείνη τὴν ἔκτασιν καὶ τῆς χαρίζει ἀπέραντες φυτεῖς. Μέσα σ' αὐτὰ τὰ βουνὰ καὶ κοντὰ στὸν ποταμὸ εἶναι μιὰ κοιλάδα. Εἶναι ἡ ξακουσμένη γιὰ τὸ τσάι τῆς κοιλάδας τοῦ Τήστα. Περισσότερο ἀπὸ τὴ μισή εἶναι φυτεμένη ἀπ' αὐτὸ τὸ φυτὸ

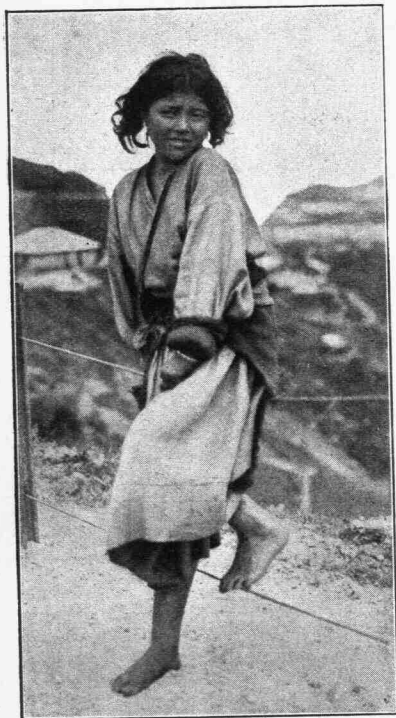
Ῥαβθ. Ι.—Χωριουδάκι κοντὰ στὸν ποταμὸν Τίστα

Ἐκθ. 4. — Κανάλι κοντὰ στὴν Καλκούττα

— Ένα φουντωτό θαμνάκι. Καλλιέργεια μεγάλη τὸ τσαΐ δὲν θέλει. Στὸ μάζεμα καὶ τὸ καθούρδιμα τοῦ φύλλου χρειάζεται προσοχή.

Ἡ κοιλάδα τοῦ Τίστα εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα μέρη ποῦ ἔχω δεῖ. Φαντασθῆτε μέσα σ' ἓνα σωρὸ ἀπὸ βουνά μιὰ κοιλάδα.

*Αρθ. 2.—Ἡ ὠραία τῆς κοιλάδας τοῦ Τίστα

Ἐκεῖ ἓνα δάσος, παρακάτω φυτεία τσαγιού, ἔπειτα καλαμιές με λυγερές κορυφές. Χωριουδάκια με τόσο δά σπιτάκια σκορπισμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Καὶ τὸ θέαμα ἀλλάζει κάθε στιγμή, κάθε λίγα βήματα νέο λοφάκι, νέα μαγεία. Καὶ ἡ νερατῖδα ἢ ὀμίχλη, ποῦ κατεβαίνει ἀπὸ τὰ ψηλά βουνά, σκορπιέται σ' αὐτὴ τὴν ἔκταση καὶ με γρηγοράδα πουλιοῦ μαγεύει τὴν θεά με τὸ μυστικὸ τῆς πέπλο. Ἡ φύση δὲν ξεχάστηκε νὰ στολισθῇ ἐκεῖ πάνω καὶ με τὸ πιὸ γλυκὸ στόλισμά της — τὰ λουλούδια. Μεγάλα, μικρά, με πλούσια χρώματα, φυτρώνουν ἄφθονα στοὺς βράχους, στὰ δέντρα, παντοῦ. Τὰ δέντρα εἶναι γεμάτα ἀπὸ ὀρχιδοειδῆ — ἓνα λουλουδί ποῦ στὴ χάρη, στὰ χρώματα καὶ στὴ μυρουδιά δύσκολα τὸ χτυπάει ἄλλο.

Ἡ φωτογραφία ἀρθ. 1 εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ χωριουδάκια τοῦ Τίστα. Ὁ ἀρθ. 2 εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ὠραίες τῆς κοιλάδας. Φυσικὰ εἶναι μελαψή· αὐτὸ

ὅμως δὲν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ὠραιότατη· τὸ ἀπλὸ φορεματάκι της καὶ τὰ λυμένα μαλλιά της, δίνουν χάρη καὶ ἀφέλεια ποῦ θὰ ζούλευαν πολλὲς ἀπὸ τὶς πιὸ πολιτισμένες ἄσπρες ἀδελφές της.

Ὁ ἀρθ. 3 εἶναι πορτραῖτο μιᾶς Κυρία. Ἡ φωτοσκίαση εἶναι

καλή και γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ φωτογραφία αὐτὴ διακρίθηκε σὲ διάφορους διαγωνισμούς.

* *

Ὁ ἀρθ. 4 εἶναι ἓνα κανάλι κοντὰ στὴν Καλκούττα. Αὐτὰ τὰ ποταμῆκια, ἐκτὸς ποῦ πλουτίζουν τὸν τόπο μὲ τὰ εὐεργετικὰ νερά τους, τὸν ὁμορφαίνουν κηόλας. Γιὰ μέρες δολάκερες μπορεῖ νὰ προχωρῇ κανεὶς σ' αὐτὰ τὰ κανάλια στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Βεγγάλης. Οἱ φυτεῖες εἶναι ἀπέραντες καὶ τὰ δάση μεγαλοπρεπέστατα. Τίποτε ἄλλο δὲν βλέπετε, οὔτε ἓνα τόσο δά λοφάκι. Ἡ μονοτονία ὅμως αὐτῆς τῆς ἐρημιᾶς, γεμισμένη ἀπὸ τὴ γλύκα τροπικῶν λουλουδιῶν, ἔχει τὴ μεγαλοπρέπειά της. Ἡ ψυχὴ χάνεται σ' ἓνα ἀπειρο μυστικισμό ποῦ μεθᾶ, νάρκωνει τὰ νεῦρα.

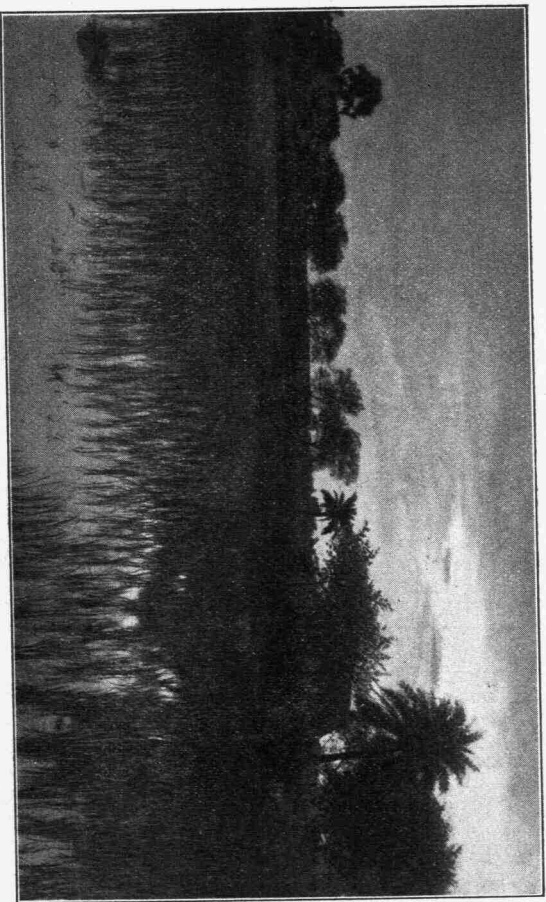
Καὶ ὁ ἀρθ. 5, ἓνα χωράφι ριζιοῦ, εἶναι παρμένο ἀπὸ τὸ κανάλι. Ἡ μηχανὴ ἢ ἄψυχη κατῴρθωσε νὰ πάρῃ κάμποσο πιστὰ τὴ σιγαλιὰ τῆς σκηνῆς σ' αὐτὲς τὶς δυὸ φωτογραφίες. Δὲν ξέρω ἂν παρατηρήσατε ποτέ. Εἶναι τοποθεσίες ὠραίες.

Ἀρθ. 3.— Πορτραῖτο Κυρίας

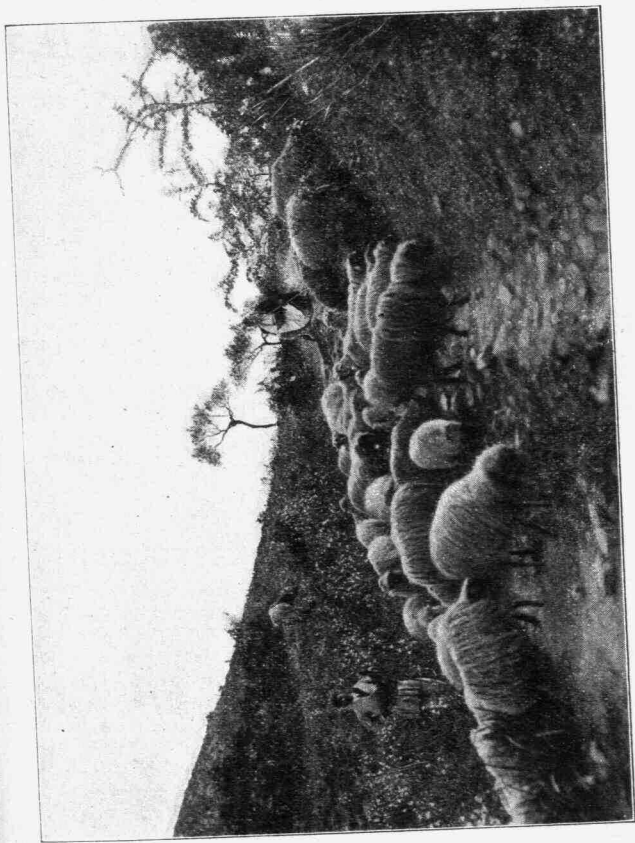
Ἡ ὁμορφιά τους φωνάζει ἀπὸ τὰ σπιτάκια τους, τὰ δέντρα τους, τὰ βουνά τους. Εἶναι ἄλλες ποὺ μοιάζουν σὰν κοιμισμένες· τὸ μάτι ὅταν τὶς ἀντικρύζει δὲν στέκεται σὲ κανένα ξεχωριστὸ σημεῖο, μὰ καὶ δὲν τὸ κουνᾷ ἀπὸ πάνω τους. Μία φωτογραφία δείχνει καλλίτερα τὴν ὁμορφιά ποῦ φωνάζει. Πᾶς τὸ χωριὸ μὲ τὰ κυπαρίσσια, τὸ κλησάκι μὲ τὸ βουνάκι ἀπὸ πίσω. Τὸ μονότονο χωράφι μὲ τὸ ρίζι, μὲ τὶς κοιμισμένες φοινικίες, δὲ φωτογραφιέται. Μαυρίζουν τὰ δέντρα, χαλνοῦν οἱ γραμμές· τὸ ἀόριστο, τὸ ἐλαφρό, τὸ πεταχτὸ γίνεται θετικώτερο, σκοτώνεται. Νά, ποῦ χρειάζεται τὸ πεταχτὸ χέρι τοῦ ζωγράφου. Ζωγραφίζει τὴν ἀτμοσφαῖρα αὐτός. Αὐτὸ δίνει τὴ ζωὴ, τὴν ἐκφραση, τὸ πᾶν.

* *

Τὰ τρία αὐτὰ σταυρουδάκια ποῦ χωρίζουν αὐτὸν τὸν παράγραφο

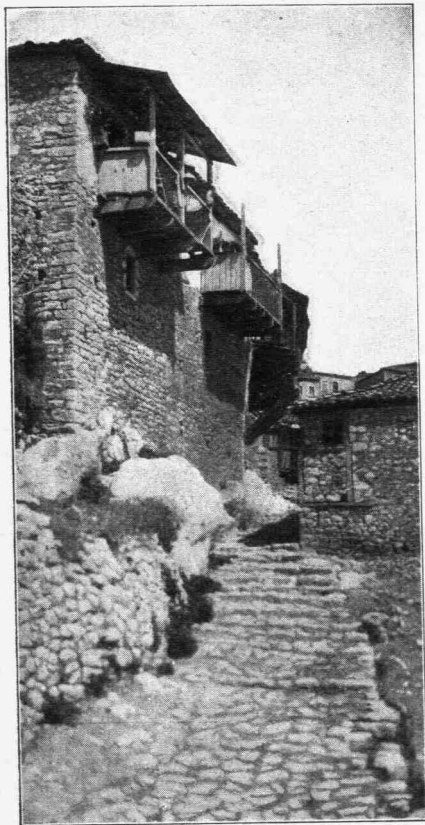

ἸΑΘΘ. 5.—Δύσις πρὸς ἀπὸ χωρὰ φιλῶν ὁρίζου

Αρθ. 6.—Σκηνογραφία έξω από τή Σπάρτη

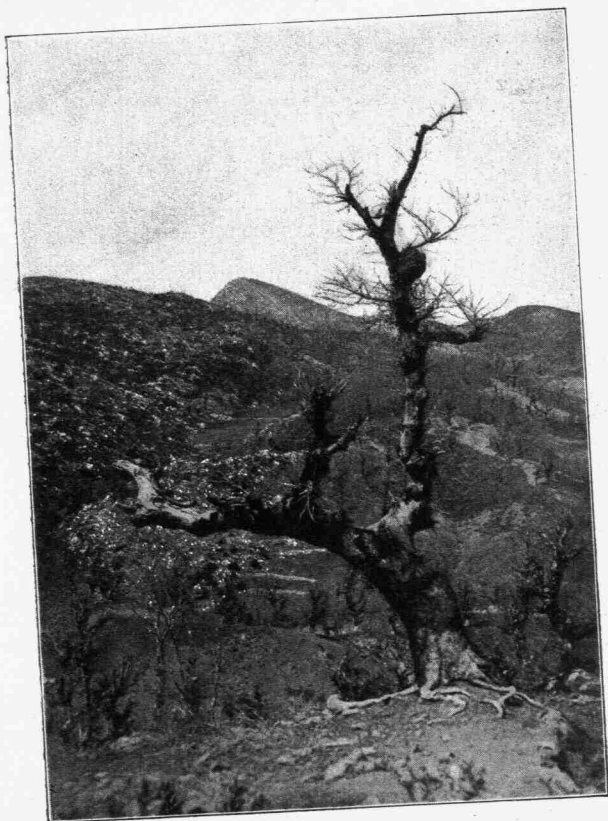
μέ τὸν παραπάνω μᾶς φέρουν με μιᾶς χιλιάδες μίλια μακριὰ ἀπὸ τοὺς λωτοὺς τοῦ Γάγγη· στήν Πελοπόννησό μας. Εἶναι μιὰ ἀλη-

Ἄρθ. 7. Δρόμος στήν Καρύταινα

σμόνητη ἐκδρομή ποῦ ἔκαμα τὸν περασμένο Ἀπρίλη με ἓνα καλό μου φίλο. Ὑπάρχουν ὁμορφιές στὸν τόπο μας, ποῦ μόνον ἐμεῖς οἱ Ρωμιοὶ δὲν θέλουμε νὰ καταλάβουμε. Σεῖς ποῦ γυρίσατε τὴν Ἑλβετία, μὰ ποῦ δὲν λάβατε ὅμως τὸν κόπο νὰ βγῆτε πρὸ ὄξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα νὰ δῆτε λιγάκι Ἑλλάδα, μὴ μοῦ συζητήσετε. Ἡ προκατάληψη καὶ κατηγορία καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται γιὰ κάτι δικό μας εἶναι τὸ χειρότερο ἐλάττωμά μας. Κακοὶ δρόμοι, βρώμα, κακοπέραση, ἀηδία — αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι ποῦ ἐμποδίζουν τοὺς δικούς μας νὰ γυρίσουν τὸν τόπο μας· τ'ἄκουσα κ' ἐγὼ καὶ πῆρα φορτίο γιὰτρικὰ καὶ σκόνες γιὰ ζωῦφια, μὰ οὔτε τ' ἄνοιξα κἄν. Γύρισα δέκα μέρες Τρίπολη, Σπάρτη, Καλάμες, Μεγαλοῦπολη, Ἀντρίτσαινα· τὰ ξενοδοχεῖα παντοῦ καθαρὰ, τὰ ἰδιωτικὰ σπίτια ποῦ εἶχαμε νὰ μείνουμε σὰν π.χ. στήν Ἀντρίτσαινα, τὸ ἴδιο· τὸ φαγὶ ἀπλό, καθαρὸ· οἱ ἄνθρωποι ἡμεροί, φιλόξενοι, ὑπο-

χρεωτικοί· ὁ ἄμαξᾶς, ὁ γαῖθουριάρης, ὁ ξενοδόχος, ὅλοι λεθέντες Μωραῖτες, γελαστοί, περιποιητικοί. Καὶ ἀσφάλεια μεγάλη. Γυναῖκες περιγῆτρες ὁλομόναχες περνοῦν βουνὰ καὶ λαγγάδια χωρὶς κανέναν

Ἀρθ. 8.— Πλατάνι κοντὰ στὴν Καρύταινα

νά τοὺς ἐνοχλήσῃ μὲ ἄλλο παρὰ «καλημέρα». Καὶ ἡ φύση ἐξαίσια. Ἡ Σπάρτη, ὁ Μιστράς, ἡ Καρύταινα ἀριστουργήματα ἀληθινά.

Τὸ *Ἡμερολόγιο* αὐτὸ ἔχει τὴν μεγαλύτερη διάδοσίν του στὸ ἐξωτερικό. Σεῖς ποῦ θὰ διαβάστε αὐτές μου τίς γραμμές, ὅταν γυρῆστε στὴν Ἑλλάδα, κουνηθῆτε ὅξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα λιγάκι. Ἡ ἐκδρομὴ ποῦ ἔκαμα εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς πολλές ποῦ μπορεῖ νὰ γίνουν· τὸ ἔξοδο εἶναι λίγο καὶ τὸ κέρδος σημαντικόν. Βλέπουμε τὸν τόπο μας, τίς ὁμορφιές του. Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ γίνεται ἀφορμὴ νὰ τὸν ἀγαπήσουμε περισσότερο. Καὶ ὅσο ἀγαποῦμε τὴ φτωχὴ τὴ μάννα μας περισσότερο, ἡ εὐτυχία τοῦ σπιτιοῦ μας ποῦ λέγεται πατρίδα μας θὰ εἶναι μεγαλύτερη.

Καὶ τώρα πρέπει νὰ σᾶς ἐξηγήσω καὶ τίς φωτογραφίες μου. Ὁ ἄρθ. 6 παρασταίνει δυὸ βοσκούς μὲ τὰ πρόβατά τους, λεβέντικη Ἑλληνικὴ σκηνὴ παρμένη ἐμπρὸς ἀπὸ τὴ Σπάρτη μας. Ὁ ἄρθ. 7 εἶν' ἓνα ἀρομάκι στὴν Καρύταινα· τὸ χωριὸ εἶναι παλιὸ καὶ γραφικώτατο. Κάθε γωνιά δρόμου μιὰ ζωγραφιά. Νά, ἀπὸ ποῦ οἱ νέοι ζωγράφοι μας ἔπρεπε νὰ παίρνουν τὰ μοντέλα του. Μὰ καὶ πόσοι ξέρουν ποῦ εἶναι ἡ Καρύταινα; Ἀφίσε πιά τὴν ἱστορία της καὶ τὴν ὁμορφιά της. Ὁ ἄρθ. 8 εἶναι πλάτανος στὸ δρόμο ἀπὸ τὴν Ἀντρίτσαινα στὸ Ναὸ τῆς Φυγάλειας. Ἐνα ἀπέραντο δάσος ἀπὸ πελώρια πλατάνια. Σὲ λιγάκι ἀφοῦ τὸ περάσαμε βρεθήκαμε ὀμπρὸς στὸν ξακουσμένο Ναὸ τῆς Φυγάλειας. Εἶναι ὁ ἄρθ. 9. Ἐνας Παρθενώνας ἀπὸ πέτρα ἄγρια. Ἀὐτὸ καὶ ἡ ἀσπράδα τοῦ μάρμαρου θὰ ἦταν ἀταίριαστη στὴν ἄγρια φύση ὀλόγυρα. Ἐνας ναὸς ἐκεῖ πάνω, στὸ βουνόν, μακριὰ ἀπὸ τὴ ζωὴ, τὸ θόρυβο, τὸν πολιτισμό. Τί φαντασία, τί ποίηση, τί εὐγνωμοσύνη στὴν Πλάση!

Ἑληός, Κεφαλλονιά 31. 8. 08.

Κ. ἈΝΝΙΝΟΣ

ΤΟ ΠΥΡΟΦΑΝΙ

Νύχτα γλυκειά· τὸ πέλαγο σωπαίνει, Μονάχα πέρα τὸ νησιὸ φωτίζει
ὅλα τ' ἀστέρια λάμπουνε ὕψηλὰ λαμπρὸ τὸ πυροφάνι τοῦ ψαρά,
καὶ καθενὸς ἡ ἀκτὴν ἀργυρωμένη τῆς κόκκινες ἀκτίνες του σκορπίζει
τὰ βότσαλα τῆς θάλασσας φιλᾷ. καὶ κοκκινίζουν γύρω τὰ νερά.

Μιὰ βάρκα 'ς τ' ἀκρογιάλι περιμένει Κι' αὐτὸς τὸ τραγουδάκι του ἀρχίζει
καὶ μὲ τὰ φόνια παίζει σιγαλά. κι' ἀντιλαεῖ τὰ λόγια του ἡ ξηρά.
Νύχτα γλυκειά· τὸ πέλαγο σωπαίνει, ἄχ τί γλυκὰ τοὺς βράχους τῆς φωτίζει
ὅλα τ' ἀστέρια λάμπουνε ὕψηλὰ. λαμπρὸ τὸ πυροφάνι τοῦ ψαρά.

ΝΙΚΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ